

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 161/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att ingripa i hatpropaganda genom lagstiftning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 161/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Iiris Suomela /gröna m.fl.:

Hur tänker regeringen genom lagstiftning ingripa mer effektivt i hatpropaganda?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen förhåller sig mycket allvarligt till hatpropaganda. Det är viktigt att förebygga hatpropaganda, och man ska målmedvetet ingripa i alla dess former. Den offentliga maktens åtgärder ska även omfatta att ställa sådana aktörer till straffrättsligt ansvar, vars gärningar uppfyller villkoren för straffbarhet.

Enligt statsminister Sanna Marins regeringsprogram Ett inkluderande och kunnigt Finland kommer tväradministrativa åtgärder att vidtas under regeringsperioden, med vilka man kraftigare än i nuläget kommer att ingripa i systematiskt störande, hot och riktade trakasserier som hotar yttrandefriheten, myndighetsutövning, forskning och kommunikation. Enligt regeringsprogrammet tryggas tillräckliga resurser och kompetens för att bekämpa och utreda ovanstående brott samt främjas systematisk uppföljning av diskriminering och hatbrott nationellt och internationellt.

Regeringen gav i november 2020 en proposition (RP 226/2020 rd) till riksdagen med förslag till lag om ändring av 25 kap. 9 § i strafflagen. Bestämmelsen om åtalsrätt för olaga hot ändras enligt förslaget så att gärningen hör under allmänt åtal, om olaga hot riktas mot en person på grund av personens arbetsuppgift och gärningsmannen inte hör till arbetsplatsens personal. Åklagaren får väcka åtal för olaga hot även om gärningen har riktat sig mot en person på grund av personens offentliga förtroendeuppdrag.

Dessutom gav regeringen i februari 2021 en proposition (RP 7/2021 rd) till riksdagen med förslag till lag om ändring av strafflagen. Enligt propositionen ska det till straffskärpningsgrunderna fogas ett omnämnande av att ett brott begås utifrån ett motiv som baseras på offrets kön.

Dessa två ändringar av strafflagen som också nämns i frågan är mycket viktiga och ingår i de åtgärder som vidtagits på basis av regeringsprogrammet. I en rättsstat är strafflagen dock den åtgärd som tillämpas i sista hand som samhällslig regleringsmetod, och innan den används ska

man sträva efter att hitta också andra metoder för att hantera olika fenomen. Regeringsprogrammet förutsätter också att olika typer av tväradministrativa åtgärder vidtas vid bekämpning av hatpropaganda, systematiskt störande och riktade trakasserier.

Som bäst pågår projektet Fakta mot hat med målet att effektivisera arbetet mot hatbrott och hatretorik. Inom projektet utvecklas bland annat förfaranden för att samla in information och rapportera om hatbrott och hatretorik samt det lokala samarbetet i dessa frågor. Projektet samordnas av justitieministeriet.

En arbetsgrupp vid inrikesministeriets polisavdelning (SMDno-2020-848) har granskat riktade trakasserier som ett omfattande fenomen som överskrider förvaltningsområdenas gränser och drabbar olika delområden av samhället, samt har i ett betänkande presenterat flera tväradministrativa förslag för att förhindra riktade trakasserier.

Rådets rambeslut 2008/913/RIF om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen (det så kallade rasismrambeslutet) gäller inte hatpropaganda i allmänhet, utan uppvisning till våld eller hat mot de grupper eller gruppmedlemmar som nämns i den.

Den 18 februari 2021 gav kommissionen Finland en officiell anmärkning om bristfälligt verkställande av rasismrambeslutet. Även sex andra medlemsstater har fått en anmärkning, bland annat Sverige. Finland ska svara på anmärkningen inom två månader. I svaret ska bedömas hur den nuvarande lagstiftningen motsvarar skyldigheterna i rambeslutet. Grunderna på vilka Finlands svar utarbetas behandlas i EU-ministerutskottet innan svaret, som bereds under ledning av utrikesministeriet, lämnas in till kommissionen.

Inom sitt område följer justitieministeriet regelverket kring hatpropaganda och inleder vid behov även ändringar i lagstiftningen.

Helsingfors 13.4.2021

Justitieminister Anna-Maja Henriksson